

Verksamhetsrapport

efter kvalitetsgranskning av skolans arbete för
att säkerställa studiero vid Entréskolan Västerås
i Västerås kommun

Innehåll

Inledning

Bakgrund och syfte

Bakgrundsuppgifter om Entréskolan Västerås

Resultat

Metod och material

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av skolans arbete för att säkerställa studiero under hösten 2015 och våren 2016. Granskningen vid Entréskolan Västerås belägen i Västerås kommun ingår i detta projekt.

Entréskolan Västerås besöktes den 19 till 21 januari 2016. Ansvariga utredare har Malin Salemyr och Lennart Andersson varit. I denna rapport redovisar utredarna sina iakttagelser, analyser och bedömningar. Förutom en redogörelse av kvalitetsgranskningens resultat ges även en kort beskrivning av granskningens syfte, frågeställningar och genomförande.

Kvalitetsgranskningen av skolans arbete för att säkerställa studiero genomförs i ytterligare 20 kommunala skolor och 9 fristående skolor. När kvalitetsgranskningen är avslutad i sin helhet redovisas de samlade resultaten i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. För de skolor som ingått i granskningen ger rapporten en referensram och en möjlighet till jämförelse med förhållanden på andra skolor. Det enskilda beslutet kan därmed sättas in i ett större sammanhang.

Bakgrund och syfte

Skolinspektionens egna erfarenheter och flertalet nationella undersökningar visar på problem med studiero i den svenska skolan¹. Enligt Skolenkäten 2014 (Skolinspektionen 2014b) upplever omkring varannan elev att andra elever stör ordningen i klassrummet och att de blir störda av hög ljudnivå under lektionerna. Vidare upplever var tredje elev att de inte har studiero på lektionerna. Många elever anser därtill att lärarna inte ser till att det råder studiero. Störst är problemen i grundskolans senare årskurser. Även lärarna upplever att en stor del av deras undervisningstid går åt till att hålla ordning i klassrummet (Lärar-

¹ Se exempelvis Skolinspektionen 2014a, Skolverket 2013a och SCB 2012.

nas riksförbund 2014). Lärarna upplever dock inte lika stora brister i studieron som eleverna. Bilden av bristande studiero och ordningsproblem bekräftas i internationella mätningar såsom PISA, TIMMS och TALIS.

Studiero handlar både om elevernas arbetsmiljö och om deras möjligheter att nå målen för utbildningen. Syftet med kvalitetsgranskningen är att granska om skolan har ett tillfredsställande arbete för att främja och upprätthålla studiero för eleverna i undervisningen. Granskningen ska besvara den övergripande frågan om eleverna får studiero i undervisningen. Särskild vikt läggs vid själva undervisningssituationen, men skolans arbete och rektors ansvar i stort berörs delvis också. I varje skola som besöks, undersöks om läraren genomför undervisningen på ett sätt som främjar och upprätthåller studiero och om rektor genom sin styrning tar ansvar för att skapa förutsättningar för och främja studiero i undervisningen.

Bakgrundsuppgifter om Entréskolan Västerås

Entréskolan Västerås är en fristående skola belägen i Västerås kommun. Huvudman är AmiSgo AB, organisationsnummer 556814-8117. Skolan omfattar årskurs 4-9. Granskningen avser årskurserna 7-9 och vid tidpunkten för besöket fanns vid skolenheten sammanlagt 44 elever i dessa årskurser.

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Entréskolan Västerås i april 2015. Av beslutet för tillsynen, dnr 44-2014:7601, framgår att Skolinspektionen bland annat förelade huvudmannen att vidta åtgärder för att säkerställa att eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Skolinspektionen bedömde i september 2015 att huvudmannen vidtagit sådana åtgärder att de konstaterade bristerna avhjälpes och tillsynen avslutades därmed.

Av Skolverkets statistik för år 2015 framgår att 81 procent av eleverna i årskurs 9 uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen och att det genomsnittliga meritvärdet var 204 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet har förbättrats de senaste två åren, meritvärdet låg på 185 poäng år 2013 och på 202 poäng år 2014. Andelen elever som uppnått kunskapskraven i samtliga ämnen har varierat, år 2013 uppnådde 61 procent av eleverna kunskapskraven i samtliga ämnen, motsvarande resultat för 2014 var 91 procent.

Skolinspektionens elevenkät inför granskningen har besvarats av 30 elever på Entréskolan Västerås vilket är 68 procent av skolans samtliga elever i årskur-

serna 7-9. Resultatet visar bland annat att 63 procent av de elever som besvarat enkäten tycker att de lär sig mycket på lektionerna. Det framgår även att 53 procent av de svarande anser att de inte har tillfredställande studiero på lektionerna.

Resultat

1. Får eleverna studiero i undervisningen?

1.1 Läraren genomför undervisningen på ett sätt som främjar och upprätthåller studiero.

Bedömningen utgår från lärarnas förmåga att skapa och upprätthålla en god lärandemiljö samtidigt som eleverna ges möjlighet att följa undervisningen och engagera sig i ett meningsfullt lärande. Undervisningens kvalitet i detta avseende bedöms med stöd av nedanstående bedömningspunkter och indikatorer.

1.1.1 Lärandemiljö

- Lärandemiljön är uppmuntrande och stödjande.
- Eleverna bemöts respektfullt.

Under de lektionsobservationer som Skolinspektionen genomfört på Entréskolan Västerås bemöts eleverna respektfullt av lärarna. Lärarna samtalar uppmuntrande med eleverna vid gemensamma genomgångar och klassrumssamtal och ger positiv respons på elevernas inspel och ansträngningar. Under de observerade lektionerna framkommer exempel på hur eleverna bjuds in att delta i klassrumssamtal genom att besvara lärarens frågor eller komma med inspel. När lärarna tilltalar eleverna med anledning av att de är ouppmärksamma eller pratar med varandra görs det med lugn röst.

I de elevenkäter som Skolinspektionen genomfört i samband med respektive obeserverad lektion uppger samtliga elever att lärarna bryr sig om hur det går för dem. De flesta eleverna uppger även att de blir respektfullt behandlade av lärarna men det framkommer dock att det finns ett fåtal elever som uppger att enstaka lärare inte behandlar dem med respekt.

Av Skolinspektionens intervjuer med elever framkommer att eleverna anser att studieron påverkas av i vilken grad de som elever får god kontakt med respektive lärare. Eleverna beskriver att om läraren inte bemöter eleverna respektfullt kan det lätt bli bråkigt mellan lärare och elever. Det framkommer i intervjuerna att eleverna anser att de överlag har god kontakt med lärarna på skolan. Eleverna ger dock exempel på att det händer att det uppstår missförstånd under lektioner mellan enstaka lärare och elever, något som enligt eleverna leder till onödiga diskussioner och tråkig stämning. Det framkommer att eleverna anser att det finns lärare på skolan som de alltid kan gå till om de behöver hjälp eller om de känner behov av att framföra synpunkter om något. Eleverna uppger att de vågar be om hjälp om de behöver det och de tycker att lärarna *"peppar"* eleverna, bland annat genom att ge feedback och genom att ge uttryck för att de tror på eleverna. Eleverna redogör för att de anser att stämningen är bättre nu på skolan än tidigare, och de säger att de tycker att eleverna i sina respektive klasser är vänliga och lyssnar på varandra. De beskriver att de regelbundet tar upp och diskuterar i klassen hur man ska vara mot varandra och säger att det kan ske på mentorstiden eller i samband med temaarbeten. Eleverna berättar bland annat att skolan inleder varje läsår med en temavecka om likabehandling och eleverna ger exempel på att de då arbetar med frågor om likabehandling genom att se på film eller genom att skriva texter.

I de lärarintervjuer som Skolinspektionen genomför i samband med besöket beskriver lärarna att de anser att det är en fördel att skolan är liten när det gäller arbetet med att skapa en god lärmiljö. De menar att de på det sättet lär känna varandra och eleverna väl och att det bidrar till att det är lättare att ha ett gemensamt förhållningssätt inom personalgruppen och att *"alla elever är alla elever"*. Lärarna framhåller även att de tränar eleverna på att lyssna på varandra, bland annat genom att arbeta med kamratrespons enligt en modell, *"Two stars and a wish"*. Lärarna redogör vidare för att de på den så kallade mentorstiden ofta följer upp och samtalar om den gemensamma arbetsmiljön.

Skolinspektionens enkät inför granskningen visar att 80 procent av de elever som besvarat enkäten anser att lärarna bryr sig om hur det går för eleverna. Det framkommer även att nästan alla elever, 93 procent, anser att de vågar säga vad de tycker.

1.1.2 Lärarens ledarskap och undervisningens struktur

- Läraren har ett tydligt ledarskap.
- Lektionen är välplanerad och välstrukturerad.
- Övergångar mellan olika aktiviteter genomförs utan att ordningen störs.
- Läraren ingriper vid störande inslag på ett sätt som främjar elevernas hörsamhet.

De lektioner som Skolinspektionen observerat har olika upplägg vad gäller arbetssätt och struktur. På ett par lektioner upptar genomgångar eller lärarledda klassrumssamtal hela lektionen, under de resterande observerade lektionerna arbetar eleverna helt eller i hög utsträckning enskilt hela lektionen.

Observationerna visar att samtliga lärare inleder lektionerna med att i olika grad tydliggöra lektionsinnehållet genom att berätta vad eleverna förväntas arbeta med. Skolinspektionen observerar exempel på lektioner där läraren tar ett tydligt ansvar för innehållet och det som ska genomföras under lektionen. Detta visar sig genom att läraren inleder lektionerna med att presentera såväl lektionsinnehållet som syftet med arbetsområdet och vilka mål undervisningen riktas mot. Lektionen är i detta fall välplanerad med tydliga delar, ett logiskt flöde och konkreta exempel. På andra observerade lektioner ger läraren korta muntliga instruktioner av de uppgifter som eleverna självständigt ska arbeta med. I dessa fall hänvisar läraren utan närmare beskrivningar till tidigare genomgångar eller till tidigare tilldelade uppgifter.

Under ett par av de lektioner som observerats förekommer det vid några tillfällen att enstaka elever pratar om annat än lektionsinnehållet, upptar tid med mobiltelefoner eller går in på andra webplatser än det som är tänkt när de arbetar med datorn. De berörda lärarna ingriper då antingen genom att gå fram och vägleda elever eller genom att dämpat hyssja eller nämna några elever vid namn. Då tystnar eleverna eller återgår till lektionsinnehållet. Vid ett par av lektionerna noterar Skolinspektionen att elever kommer för sent. De berörda lärarna agerar på olika sätt när elever kommer sent. Någon lärare låter det ske obemärkt medan en annan lärare hälsar på de elever som i olika omgångar inkommer och då repeterar högt den information som de övriga eleverna just erhållit. Under Skolinspektionens lektionsobservationer förekommer inga situationer där elever uttrycker sig på nedsättande eller negativt sätt till sina klasskamrater eller lärare.

Av Skolinspektionens elevenkäter som genomförts i samband med de observerade lektionerna framkommer att nästan alla elever anser att samtliga berörda lärare ser till att eleverna förstår vad de ska göra på lektionerna. Det framkommer även att nästan alla elever tycker att lärarna ser till att det är studiero på lektionerna. Det framkommer dock i nämnda lektionsenkäter att det finns ett fåtal elever som upplever att någon enstaka lärare inte ser till att det är studiero. Elevenkäterna visar vidare att nästan alla elever upplever att lärarna är tydliga med vilka regler som gäller även om det finns ett fåtal elever som anser att enstaka lärare inte ser till att reglerna följs.

Eleverna uppger i Skolinspektionens intervjuer att de upplever att studieron oftast är god på skolan men de säger att det varierar något mellan ämnen och lärare. Eleverna säger att de anser att det beror på hur tydliga lärarna är med vad eleverna ska göra och de säger att det händer att det blir stökigt i några enstaka ämnen för att de inte alltid förstår vad de ska göra; *"alla lärare är inte tydliga med vad vi ska göra och det påverkar studieron"*. Eleverna beskriver vidare att om det blir pratigt på lektionerna säger lärarna till, *"Vissa lärare är tydliga när de säger till. Då hjälper det oftast. De flesta lärare är så."*

I intervjuer med lärarna redogör de för att de samplanerar innehållet i stora delar av undervisningen. Lärarna beskriver att de i det arbetet återkommande för gemensamma diskussioner om hur de ska tydliggöra för eleverna vilka förväntningar de har på eleverna och hur eleverna bedöms. De ger exempel på att de arbetar med att koppla elevers uppgifter till kunskapskriterier och förmågor och att detta kommuniceras med eleverna såväl muntligt som skriftligt - via skolans intranät *"School Soft"*. Lärarna påtalar även vikten av att arbeta formativt med eleverna och deras uppgifter och säger att de i det arbetet har kommit igång med *"Google Drive"* – en plattform där lärare och elever kan ge varandra direktrespons på olika uppgifter: *"Tillgången till Google Drive gör att jag som lärare i realtid kan gå in och kommentera. Eleverna kan ställa frågor till mig, det blir anonymt och de slipper visa att de inte förstår."*

Skolinspektionens enkät inför granskningen visar att 73 procent av de elever som besvarat enkäten anser att de förstår vad de ska lära sig på lektionerna. Det framkommer samtidigt att 43 procent av eleverna anser att lärarna inte eller i låg grad ser till att det är studiero på lektionerna.

1.1.3 Stimulans och anpassning

- Undervisningen stimulerar och utmanar eleverna. Undervisningen anpassas efter elevernas behov och efter situationen.
- Läraren ger eleverna den hjälp och det stöd som de behöver för att klara arbetsuppgifterna.

Vid de observerade lektionerna agerar de flesta lärarna på liknande sätt när det gäller att ge hjälp och stöd till eleverna i deras arbete. Efter inledning får eleverna arbetsuppgifter som de ska göra enskilt och därefter rör sig läraren runt i klassrummet. Elever som vill fråga något eller behöver ytterligare förklaringar räcker upp handen och inväntar läraren. Vid de lektioner som observerats får eleverna då hjälp av läraren. Lärarna svarar på elevernas frågor och ställer i några fall även följdfrågor för att försäkra sig om att eleverna förstått. Vid de observerade lektionerna ser Skolinspektionen ett par exempel på att lärare anpassar undervisningen efter elevernas behov genom att ge elever extra vägledning muntligen eller genom att ge eleven en annan uppgift.

Lektionsobservationerna visar att lärarna rör sig runt i klassrummet bland eleverna för att försäkra sig om att eleverna förstår vad de ska göra. I de observerade lektionerna syns som tidigare nämnts en variation avseende elevers synbara engagemang för undervisningen. De flesta eleverna följer aktivt undervisningen och visar detta genom att exempelvis genomföra uppgifter och svara på lärarens frågor. Under enstaka lektioner finns det ett fåtal elever som inte engagerar sig fullt ut i undervisningen och visar detta genom att inte genomföra anvisade uppgifter utan istället sitta överksam eller småprata om annat med bänkkamrat. Läraren uppmärksammar i de fallen elever på vad de ska göra och eleverna kommer då igång med sina uppgifter. Det syns dock enstaka exempel på elever som återkommande blir sittandes överksamma även efter att läraren väglett eleven. Detta sker under lektioner där eleverna uteslutande arbetar enskilt med en och samma uppgift.

Av de elevenkäter som genomförts i samband med de observerade lektionerna framgår att de flesta elever anser att de lär sig mycket på lektionerna i respektive ämne. Det finns dock ett fåtal elever som anser att de inte lär sig mycket i något enstaka ämne.

I intervjuerna med eleverna framkommer det att elever anser att de lär sig mer om läraren har roliga lektioner; *"man lär sig mer om det är lite humor på lektionerna"*. Eleverna ger exempel på lärare som gör lektionerna roliga genom att vara engagerad och genom att låta eleverna komma med inspel och resonera kring lektionsinnehållet. Eleverna beskriver att de tycker att flera lärare varierar

undervisningen men de framhåller att de i ett par ämnen nästan alltid arbetar på samma sätt. Eleverna beskriver att de tycker att det påverkar studieron eftersom det är svårare att koncentrera sig under långa arbetspass om uppgifterna inte varierar ; "...*då börjar man tänka på annat.*" Eleverna säger också att de anser att studieron påverkas av i vilken utsträckning de förstår lärarens undervisning och säger att "*om det är svårt lägger en del elever fokus på att störa istället*". Eleverna anser visserligen att de får hjälp av lärarna om de ber om det men att det ibland händer att de får vänta länge på hjälp. Eleverna uppger att de i de flesta ämnen generellt får lagom svåra uppgifter och de ger exempel på att de kan få extra utmaningar i form av svårare uppgifter om de vill.

I intervjuer med lärarna beskriver de att de anser att skolans profilering med ämnesintegrerade arbetssätt i teman skapar goda förutsättningar till helhetsförståelse hos eleverna. Lärarna ger även exempel på hur eleverna är delaktiga i uppstarten av ett nytt temaarbete som ett sätt att motivera eleverna. De beskriver vidare att de genomför så kallade startsamtal med eleverna vid lärsstart som bland annat syftar till att skapa en bild av varje elevs behov. Lärarna redogör även för att de på skolan har lektionspass varje vecka där elever får extra vägledning eller fördjupning efter behov, sk "*Stöd och fördjupning*". Lärarna uppger att de genom det anser att de har goda förutsättningar att ge elever det stöd och den handledning de behöver.

Skolinspektionens enkät inför granskningen visar att 90 procent uppger att de kan få svårare uppgifter om de vill. Det framkommer vidare att 73 procent anser att de får arbeta på olika sätt på lektionerna.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att lärarna i olika utsträckning genomför undervisningen på ett sätt som främjar och upprätthåller studiero.

Utredningen visar att lärandemiljön på skolan är uppmuntrande och stödjande. Skolinspektionen bedömer att studieron i de flesta klassrum i huvudsak är god. I några klassrum påverkas dock studieron av att lektionerna inte i tillräcklig grad är välstrukturerade och att det därför inte alltid är tydligt för eleverna vad undervisningen syftar till och vad eleverna ska göra. Utredningen visar också att studieron påverkas av i vilken grad lärarna varierar undervisningen och det framkommer att eleverna anser att de i högre grad är aktiva i ämnen där arbetssätt och arbetsformer varierar.

1.2 Rektorn tar genom sin styrning ansvar för att skapa förutsättningar för och främja studiero i undervisningen.

Bedömningen utgår från rektors övergripande ansvar för elevernas lärandemiljö. Rektorns arbete i detta avseende bedöms med stöd av nedanstående bedömningspunkter och indikatorer.

- Rektorn för en dialog med lärarna kring de gemensamma värden som ska gälla och säkerställer att lärarna agerar i enlighet med dessa.
- Rektorn ser till att ordningsregler utarbetas i samråd med eleverna.
- Rektorn ser till att disciplinära åtgärder används på ett sätt som främjar skolsituationen för den elev som är föremål för åtgärden och för övriga elever.
- Rektorn för en dialog med lärarna kring undervisningens genomförande i syfte att säkerställa att undervisningen stimulerar och utmanar eleverna samt anpassas efter deras behov.
- Rektorn ser till att studiero i undervisningen följs upp och analyseras utifrån enskilda lärares förmåga att skapa förutsättningar för studiero i undervisningen. Vid behov vidtar rektorn åtgärder som syftar till förbättringar på klassrumsnivå. Rektorn ser till att disciplinära åtgärder riktade mot elever följs upp med mer långsiktiga åtgärder och med fokus på eventuella brister på system- och verksamhetsnivå.

I Skolinspektionens intervju med rektor framhåller rektorn att värdegrundsarbetet ska genomsyra hela verksamheten på skolan. Rektorn beskriver att hon bland annat skapar utrymme för lärarna att diskutera sin undervisning så att värdegrundsfrågor blir en integrerad del. Rektorn beskriver att skolan fokuserar på att skapa "*klassanda*"; elevgrupper med bra klimat där alla elever ska känna sig som en del av gruppen med förståelse för olikheter. Rektorn redogör för att lärare och övrig personal i det arbetet ständigt för diskussioner med eleverna om hur man ska vara mot varandra, om att visa respekt och hänsyn för varandras olikheter. Mentorstiden är även ett tillfälle för lärarna att diskutera olika frågor med eleverna, om hur det är i klassen och på skolan. Rektorn beskriver vidare att eleverna får träna på att samarbeta och visa hänsyn genom att eleverna ofta arbetar i grupper i olika konstellationer. Elever arbetar även över

årskursgränserna för att öka känslan av samhörighet på skolan. Rektorn framhåller också att varje läsår inleds med en temavecka om likabehandling där arbetet fokuserar på bemötande mellan elever på olika sätt. Under temaveckan arbetar lärare och elever tillsammans fram skolans ordningsregler samt en plan mot kränkande behandling. Rektorn beskriver att värdegrundsarbetet bland annat följs upp i mentorernas samtal med elever samt genom en enkät om trygghet och studiero som genomförs terminsvis på skolan av såväl elever som vårdnadshavare och personal.

I intervju med lärarna berättar de att de aktivt arbetar med värdegrundsfrågor med eleverna och ger exempel på att det bland annat sker i arbetet med ordningsreglerna, på *"mentorstiden"* och via klassråd och elevråd. Lärarna framhåller i likhet med elever och rektorn att ett värdegrundsarbete sker i uppstarten inför varje läsår genom den tidigare nämnda temaveckan om likabehandling.

Eleverna uppger i intervjuerna att de känner sig delaktiga i arbetet med att ta fram de ordningsregler som gäller på skolan. Det framkommer att eleverna via sina respektive mentorer får lämna synpunkter och förslag på ordningsregler. Eleverna uppger att de anser att det varierar i vilken utsträckning eleverna på skolan följer reglerna liksom att det varierar i vilken utsträckning lärarna ser till att ordningsreglerna följs. Eleverna uppger dock att de anser att de flesta regler följs och de framhåller att det främst är reglerna om ytterjackor och skor som inte efterföljs: *"Där är inte alla lärare så noga."*

Rektorn redogör för att när det gäller disciplinära åtgärder kan skolan använda sig av de befogenheter som skollagen föreskriver. Rektorn ger exempel på att det då vanligtvis handlar om att tillfälligt beslagta mobiler eller att visa ut elever från en lektion i de fall en elev fortsätter att störa efter flera tillsägelser. Skolan kontakter då vid behov vårdnadshavare. Rektorn nämner även att avstängning av elev tidigare har förekommit i samband med kränkningar. För elever med ogiltig frånvaro eller många sena ankomster anordnas kvarsittning en gång i månaden. Rektorn beskriver att tillfället dels används i kompensatoriskt syfte; för att eleven ska arbeta igen den förlorade arbetstiden, dels för att skapa utrymme för ett informellt uppföljande samtal mellan elev och rektor.

Rektorn uppger att hennes bild är att kvaliteten på undervisningen på skolan generellt är god. Rektorn redogör vidare för att hon anser att de flesta lärare tillämpar ett tydligt ledarskap i klassrummet även om hon säger att det varierar mellan lärare hur detta tar sig uttryck i klassrummet. Hon redogör för att hon skapar sig en bild av undervisningens kvalitet och lärarnas ledarskap genom elevenkäter, i diskussioner med lärare, genom att samtala med elever, genom att följa upp elevernas kunskapsresultat samt via specialpedagogen som ge-

nomför elevobservationer i vissa klassrum vid behov. Rektorn uppger i intervjun att lärarna tillsammans med skolans förstelärare under ledning av rektorn arbetar med samplanering och sambedömning. Rektorn framhåller att fokus på skolan nu är att arbeta mer med formativ undervisning och bedömning för att eleverna i högre grad ska förstå vad som krävs av dem för de olika betygsstegen. Rektorn beskriver att skolans lärare är med i detta arbete och att de i varierande grad har börjat omsätta detta fullt ut i sin undervisning. Rektorn säger även att hon anser att det finns behov av att ytterligare utveckla undervisningen genom att skapa gemensamma lektionsstrukturer på skolan, och menar att det är ett prioriterat område denna termin: *"En slags gemensam struktur tror jag att vi behöver ... en struktur med inledning och avslutning"* Rektorn framhåller att lärarens ledarskap är en viktig del för att skapa god studiero och redogör bland annat för vikten av att starta upp lektionen på ett tydligt sätt. Rektorn ger exempel på att hon samtalat med enskilda lärare om undervisningens genomförande när det uppstått behov.

Lärarna beskriver i Skolinspektionens intervjuer att rektorn följer upp deras undervisning genom att delta i möten, genom samtal med elever och lärare samt genom att följa upp elevernas kunskapsresultat och enkäter. De redogör dock för att de är osäkra på hur rektorn skapar sig en bild av deras ledarskap i klassrummet och uppger att rektorn inte genomför några klassrumsbesök. Någon lärare framhåller att det händer att skolans specialpedagog observerar lektioner i arbetet med att anpassa undervisningen efter elevers olika behov. Lärarna uppger att rektorn är *"nära verksamheten"*, att de får snabb återkoppling och de upplever att de kan få stöd av rektor om de skulle behöva det.

Rektorn beskriver att skolan tar reda på elevernas upplevelse av studiero, dels genom att vara lyhörd och lyssna in elever, dels genom den enkät om trygghet och studiero som eleverna genomför regelbundet. Rektorn redogör för att skolan under förra läsåret konstaterade att det i enkäterna framkom att många elever inte var nöjda med studieron. Inför detta läsår valde skolan att göra en mer kvalitativ elevenkät med mer specifika frågor om undervisningen och studieron i olika ämnen, där eleverna även fick möjlighet att skriva kommentarer. Skolan har därefter sammanställt enkäterna och analyserat resultaten. Rektorn beskriver att det under förra terminen bland annat ledde till insatser såsom att tydliggöra ordningsregler i klassrummet, kvarsittning för elever med hög frånvaro, uppföljande mentorssamtal klassvis samt former för att tydliggöra för eleverna vad de blir bedömda på. Vid tiden för Skolinspektionens besök berättar rektorn att det nu pågår ett arbete med att analysera resultaten från förra terminens enkäter. Inledningsvis är det rektorn tillsammans med specialpedagogen och skolsköterskan som sammanställer resultaten, i detta arbete tittar även rektorn på betygen och sammanställer vilka elever som eventuellt inte fått

godkänt och i vilka ämnen det gäller. I analysen och i det vidare arbetet med att formulera insatser kommer även lärare att delta. Rektorn ger exempel på att de då kan utgå från diskussioner med frågeställningar som *"Är uppgifterna inom ett ämne för svåra?"*, *"Hur kan undervisningen i ämnet anpassas?"*

I samband med rektorns faktagranskning av Skolinspektionens verksamhetsrapporten inkommer rektorn med uppgifter till Skolinspektionen om att rektorn efter Skolinspektionens besök nu genomfört lektionsbesök hos flera lärare. Rektorn redogör för att hon har för avsikt att observera minst en lektion med samtliga lärare inför medarbetarsamtalen som ett underlag för diskussion om lärarens ledarskap i klassrummet samt hur deras undervisning är upplagd.

Lärarna påtalar att de är delaktiga i arbetet med att ta fram den plan för trygghet och studiero som skolan har, liksom i skolans övriga kvalitetsarbete. Lärarna i likhet med rektorn beskriver att nämnda plan tar avstamp i en analys av de enkäter om trygghet- och studiero som genomförs terminsvis. Såväl rektorn som lärarna beskriver att de anser att arbetet med skolans arbete med studieron gett positiva resultat och de anser att studieron på skolan blivit bättre och att den numer generellt sett är tillfredställande.

Skolinspektionens enkät inför granskningen visar att 73 procent av de elever som besvarat enkäten anser att de är med och bestämmer vilka ordningsregler skolan ska ha.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att rektorn i hög utsträckning tar ett övergripande ansvar för elevernas lärandemiljö i stort och för studieron i klassrummen.

Det framkommer av utredningen att rektorn på olika sätt arbetar för att förankra gemensamma värden på skolan. Rektorn har skapat en organisation som stödjer lärarnas förutsättningar att bedriva god undervisning i syfte att dels uppnå en god lärmiljö för eleverna och dels öka måluppfyllelsen. Skolan tar reda på vad eleverna tycker om undervisningen och om studieron och skolans ordningsregler utarbetas i samverkan med eleverna. Rektorn följer upp studieron i klassrummen och vidtar i det arbetet åtgärder som syftar till att förbättra förutsättningarna för studieron i klassrummen. Rektorn uppger visserligen i samband med faktagranskning av föreliggande rapport att hon påbörjat ett arbete med att följa upp lärarnas ledarskap i klassrummet, Skolinspektionen bedömer dock att rektorn i arbetet med att följa upp studieron inte systematiskt följt upp enskilda lärares ledarskap i klassrummet.

Metod och material

Granskningen av skolans arbete för att säkerställa studiero utgår från skolbesök där empiri samlas in genom att inspektörerna observerar undervisning och genomför intervjuer. Inför skolbesöken studeras de dokument som begärs in från skolan, tillsammans med resultat från skolenkäten. I Skolinspektionens modell för granskning av undervisning ingår olika datainsamlingsmetoder: statistik, dokumentstudier, observationer, intervjuer och enkäter.

Dokumentstudier och elevenkäter utgör underlag för de intervjuer som genomförs med elever, lärare och rektor och syftar till att dels ge en bild av skolans arbete för att säkerställa studiero dels till att planera genomförandet av skolbesöken.

Syftet med lektionsobservationerna är att inspektörerna ska inhämta första-handsinformation om hur de observerade lärarna genomför undervisningen avseende granskningens frågeställningar.

Två olika elevenkäter används i denna granskning. Samtliga skolans elever i de årskurser som granskningen omfattar besvarar en inledande enkät som belyser elevernas upplevelse av studiero i undervisningen och lärarnas och skolans arbete med att främja och upprätthålla studiero. Vidare besvarar eleverna en enkät i slutet av de lektioner som observerats.

Tabellen visar andel elever i årskurserna 7 till 9 som besvarat den inledande elevenkäten, antalet intervjuade elever, antal lektionsobservationer, antalet elever som besvarat den uppföljande elevenkäten samt antalet intervjuade lärare.

Entréskolan Västerås	Antal/andel
Inledande elevenkät	30/68 % svarsfrekvens
Lektionsobservationer	5
Uppföljande elevenkät	39
Intervjuade elever	13
Intervjuade lärare	7